

Семинар „ВИШЕ ОД ИГРЕ“ - драмски метод и драмске технике у раду са децом

Аутор рада: Душица Малбаша васпитач
тел. 064/24-818-75
dusica.malbasa@yahoo.com

ПУ“ Савски венац“
тел.011/2662-582
www.pusavskivenac.edu.rs

ХЕЛИКОПТЕР ТЕХНИКА

приповедања и одигравања у
раду са децом старије групе

РАЗЛОЗИ ЗАШТО ТРЕБА ПРИМЕЊИВАТИ ХЕЛИКОПТЕР ТЕХНИКУ У РАДУ СА ДЕЦОМ

- Дете је комплетно у центру догађања и сва иницијатива је препуштена детету
- Развија се квалитетна комуникација дете-одрасли
- Развија се говор и добија се тренутни говорни статус сваког детета
- Детету се шаље порука да се његова реч поштује и активно слуша
- Развија се дечја креативност кроз процес одигравања
- Једноставна за примену
- Држи пажњу деце
- Пружа одраслима обиље информација о дечјим интересовањима, жељама, осећањима, преокупацијама...
- Пружа васпитачу неопходан материјал за процес планирања васпитно образовног рада заснован на изворно добијеним информацијама од деце
- Увећава дечје самопоуздање и самопоштовање

СМЕРНИЦЕ КАКО ПРИМЕНИТИ ХЕЛИКОПТЕР ТЕХНИКУ У РАДУ СА ДЕЦОМ

ПРВО УПОЗНАВАЊЕ ДЕЦЕ СА ТЕХНИКОМ

- Деца седају око обележеног простора
- Васпитач казује неколико прича које је сакупио раније или препоручену причу
- Васпитач позива једно по једно дете да изађе и одглуми задату радњу из приче самостално или у групној сцени све до краја приче
- На крају- АПЛАУЗ

ТЕХНИКА

- ТЕХНИКА СЕ ОДВИЈА У ДВЕ ФАЗЕ У ЈЕДНОМ ДАНУ:
  1. Фаза приповедања
  2. Фаза одигравања

СМЕРНИЦЕ КАКО ПРИМЕНИТИ ХЕЛИКОПТЕР ТЕХНИКУ У РАДУ СА ДЕЦОМ

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

- Васпитач и дете седе на истом нивоу, или на поду или на столицци
- Васпитач има свеску у којој записује приче, Детету је свеска јасно видљива и бележење се одвија реч по реч да би дете направило везу између изговорене и записане.
- Дете се упознаје са правилом да прича може бити кратка колико жели, али не сме да пређе једну страну
- Дечје приче треба записивати дословно, од речи до речи, без обзира на непотпуне исказе и нестандартну граматику- Ово је основни принцип хеликоптер технике. Исправке се врше једино у замени гласова у речи и неправилној артикулацији. Граматичке исправке би утицале да се изгуби аутоантична поезија дечјег самоизражавања.
- Када је прича готова чита се детету са одређеном уметничком експресијом
- Васпитач пита дете шта жели да буде у причи, а затим заокружује ту реч у тексту

СМЕРНИЦЕ КАКО ПРИМЕНИТИ ХЕЛИКОПТЕР ТЕХНИКУ У РАДУ СА ДЕЦОМ

II ФАЗА-ОДИГРАВАЊЕ

- Лепљивом траком се на поду обележи позорница квадратног облика
- Деца седају око позорнице једно до другог
- Васпитач и дете-власник хеликоптер приче седају на челу
- Васпитач уметнички чита причу позивајући аутора и остале слушаоце/децу да улазе на позорницу и одигравају предмет/карактер/појаву (деца се позивају како седе, свако дете има могућност да одбије улазак на „позорницу) Васпитач реагује: „У реду, свакако нам је потребна публика“
- Васпитач охрабрује и подржава децу да „уђу“ у своје улоге
- На крају- АПЛАУЗ

Одигравање се дешава истог дана када и приповедање. Сакупљање прича се врши једном седмично- Дан за хеликоптер приче. Записују се 2-3 приче у једном хеликоптер дану.

Практична примена хеликоптер технике у раду са децом старије групе

ЦИЉЕВИ:

- Развој говора-језика
- Развој вербалне и невербалне комуникације
- Развој дечје креативности
- Редукција стреса и напетости
- Развој позитивне слике о себи
- Подстицање позитивне атмосфере у групи

ПРВО УПОЗНАВАЊЕ ДЕЦЕ СА ТЕХНИКОМ

- Током разговора у Кругу поверења (седимо у кругу и свако од нас исприча нешто што жели да подели са групом нпр. како је провео викенд, шта је интересно видео и сл.) деци сам испричала да сам сазнала једну нову занимљиву активност.
- Упознала сам децу са хеликоптер техником и њеним правилима
- Деца исказују иницијативу да се играмо „ Хеликоптер прича“
- Лепљивом траком формирамо позорницу
- Одигравамо причу препоручену у материјалу са семинара
- Сва деца учествују као слушаоци, а мањи број деце одбија да одиграва сцене
- На крају- АПЛАУЗ

УПОЗНАВАЊЕ ДЕЦЕ СА ТЕХНИКОМ

- Након почетног упознавања деце са хеликоптер техником, помоћу препоручене приче, примењујемо је при реализацији месечне теме- У мају о саобраћају
- Деца одигравају радње са постера о безбедности деце у саобраћају.
- Визуелна стимулација постером укључује известан број деце која раније нису желела да учествују у одигравању.
- Закључујем да су деца нису довољно сигурна у сопствене способности и траже конкретне смернице и помоћ васпитача при одигравању у виду слике
- Одређена деца су и даље само слушаоци и одбијају да учествују у одигравању
- Поједина деца показују изузетно интересовање за технику и предлажу да одиграмо њихове приче

ДЕЧЈЕ ХЕЛИКОПТЕР ПРИЧЕ

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

- Изабрали смо свеску у којој ћемо бележити наше „ Хеликоптер приче“ и место где ће стајати у соби
- Разбрајалицом бирамо дете које ће прво испричати своју причу
- Деца се договарају око редоследа ко ће следећи причати приче
- Договарамо се да ће приче бити тајна све док их не запишемо у свеску, јер су деца почела да причају приче једни другима и доминантна деца су утицала на приче друге
- Приче приповедамо и записујемо ујутру док се деца окупљају
- При записивању приче важно је да то буде на месту које дете изабере, дете може да манипулише објектима док прича и увек је пожељно да у близини буду присутна и друга деца. Тон васпитача, израз лица, гестикулација треба да буду охрабрујући и подстицајни.

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

ВАСПИТАЧ ЗАПИСУЈЕ ПРИЧУ У СВЕСКУ

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

ДРВО, JEЖ И ГЛИСТА- ЛЕОВА ПРВА ПРИЧА

На почетку подсећам Леа колико прича сме да буде дугачка. Он показује на крај листа. Гледам у њега са осмехом на лицу. Лео започиње причу. На појединим местима га заустављам проверавајући да ли тачно бележим. (успоравањем детета у приповедању дајемо им додатно време да размисле)

Непосредно записивање осигурава да :

- дете добро разумемо
- успоравамо причање детета
- Омогући детету увид у везу између изговорене и написане речи

ДРВО, ЈЕЖ И ГЛИСТА

Једно старо дрво и дошо је један јеж и онда се десило и он је био мајстор. И онда је мајстор поправио дрво стабло. То је било стабло, дрво стабло. И онда је поправио кућу и онда је било то поправљено. И имали су прозори и врата и тако је био нови стан и онда је дошла глиста и онда је глиста ту живела. Имала је среће што има нов стан. И онда је био поносан на стан.

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

Када је Лео завршио причу читам је са уметничком експресијом. Затим питам Леа да ли жели нешто да дода, он каже да не жели. Питам га шта жели да буде у причи, Лео одлучује да буде јеж. Заокружујем реч **јеж**.

Следећи корак је да размислим (попут режисера позорнице) које речи би деца могла да одиграју, индивидуално или групно.

Опредељујем се за речи/појмове: **дрво** (два детета) **кућа** (четворо деце), **прозор** (два детета), **врата** (два детета), **глиста** (једно дете) **срећа** (једно дете), **стан** (једно дете).

ЈЕЛЕН И ЈЕДНА СТРАШНА КУЋА

Далеко јелен је видео једну страшну кућу.

Јелен је видео напитке.

Лопов је затворио јелена и ставио столицу на врата.

Јелен је јако гурнуо столицу и успео је да се спасе.

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

Јелен и једна страшна кућа- Леова друга прича

Када је Лео завршио причу читам је са уметничком експресијом. Затим сам питао Леа да ли жели нешто да дода, он каже да не жели. Питам га шта жели да буде у причи, Лео одлучује да буде јелен. Заокружујем реч **јелен**.

При режирању бирам следеће речи/појмове за одигравање : **јелен** (једно дете), **кућа** (четворо деце), **напитци** (четворо деце), **лопов** (једно дете) **столица** (једно дете), **врата** (два детета).

НАПОМЕНА: Дете је рођено и живело је до треће године у иностранству, у билингвалној породици. По доласку у Србију имало тешкоће при усвајању српског језика и обухваћено је логопедским третманом. Позитивно је реаговао на хеликоптер технику, активно учествовао у свим припремама и иницирао да се његова прича прва одигра.

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

Лепотице све- Ањина прича

На почетку подсећам Ању колико прича сме да буде дугачка. Она показује на крај листа. Ања прича причу. На појединим местима је заустављам проверавајући да ли тачно бележим оно што говори.

ЛЕПОТИЦЕ СВЕ

Једнога дана живела је једна девојчица која се звала Аурора. Она је знала шта да ради, па се мало збунила, па се сетила шта да ради. Онда је срела другарицу која се звала Аријел. Онда је погледала своју другарицу Јасмин и онда је дошла другарица Пепељуга. Онда су се мало поиграле и знале су да се неко скрива. То је била Златокоса. Она је имала своје пријатељице и онда су се дружиле, док нису отишле кући.

I ФАЗА-ПРИПОВЕДАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

Када је Ања завршила причу читам је са уметничком експресијом. Затим сам питала Ању да ли жели нешто да дода, она је рекла да не жели. Питала сам шта жели да буде у причи, Ања одлучила да буде Аурора.

Заокружујем реч **Аурора**.

Размислила сам које речи би деца могла да одиграју, индивидуално или групно. Опредељујем се за речи/појмове: **Аурора** (једно дете), **Аријел** (једно дете), **Јасмин** (једно дете), **Пепељуга** (једно дете), **Златокоса** (једно дете), **кућа** (два детета).

НАПОМЕНА: Дете које је испочетка одбијало да учествује у одигравању прича, постепено се укључило у одигравања, а затим је исказала иницијативу да она исприча причу.

II ФАЗА-ОДИГРАВАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

ДРВО, ЈЕЖ И ГЛИСТА- ЛЕОВА ПРВА ПРИЧА

ДРВО

СТАРО ДРВО И JEЖ

МАЈСТОР JE
ПОПРАВИО ДРВО

СТАБЛО

ДРВО СТАБЛО

КУЋА

ПРОЗОР

ВРАТА

ПРОЗОР И ВРАТА

ГЛИСТА

СРЕЋНА ГЛИСТА КОЈА
ИМА СТАН

II ФАЗА-ОДИГРАВАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

ЈЕЛЕН И ЈЕДНА СТРАШНА КУЋА – ЛЕОВА ДРУГА ПРИЧА

ЈЕЛЕН

ЈЕЛЕН ЈЕ УГЛЕДАО СТРАШНУ КУЋУ

ЈЕЛЕН ЈЕ УГЛЕДАО
НАПИТКЕ

ЛОПОВ ЈЕ УХВАТИО
ЈЕЛЕНА

ЛОПОВ ЈЕ СТАВИО СТОЛИЦУ НА ВРАТА

ЈЕЛЕН ЈЕ ГУРНУО СТОЛИЦУ

ЈЕЛЕН ЈЕ БИО СЛОБОДАН

II ФАЗА-ОДИГРАВАЊЕ

ПРИМЕРИ ИЗ ПРАКСЕ

ЛЕПОТИЦЕ СВЕ – АЊИНА ПРИЧА

АУРОРА

АУРОРА СЕ СЕТИЛА
ШТА ДА РАДИ

АУРОРА ЈЕ СРЕЛА АРИЈЕЛ

ПОГЛЕДАЛА ЈЕ СВОЈУ ДРУГАРИЦУ ЈАСМИН

ДОШЛА ЈЕ ПЕПЕЉУГА ПА СУ СЕ ПОИГРАЛЕ

ЗНАЛЕ СУ ДА СЕ НЕКО СКРИВА, ТО ЈЕ БИЛА
ЗЛАТОКОСА

ИМАЛА ЈЕ ДРУГАРИЦЕ И ОНЕ СУ СЕ ДРУЖИЛЕ

ОНЕ СУ СЕ ДРУЖИЛЕ ДОК НИСУ ОТИШЛЕ КУЋИ

Запажања о примени хеликоптер технике

ЕВАЛУАЦИЈА

ЕВАЛУАЦИЈА

- Примери презентовани у раду су настали током два месеца (мај-јун 2015.год) примене хеликоптер технике у старијој васпитној групи у вртићу Дуга.
- Иако је временски период био кратак јасно сам уочила и евидентирала позитиван утицај који је техника имала на децу у свим сегментима развоја. Овде посебно истичем најзначајније:
  - Развој комуникацијских вештина, слушалачких и приповедачких способности. Деца су почела да својим причама дају литарарно значење, трудећи се да буду оригинална.
  - Развој самопоуздања. Ово је била генерална добит за сву децу. Евидентирала сам да су деца са мање самопоуздања и вербалног потенцијала показала огромно интересовање да учествују у активностима. Посебно сам позитивно изненађена да је само једно дете у почетку одбило да учествује у фази одигравања. Касније је то дете показало иницијативу и у фази одигравања и у фази приповедања.
- Родитељи су веома позитивно реаговали на примену технике. Заједно са децом су записивали своје хеликоптер приче и илустровали их.

ЕВАЛУАЦИЈА

- Развој креативности и имагинације. Ово се посебно односи на фазу одигравања где су деца постепено постајала све креативнија у приказивању одређених речи. Научила су да сарађују и договарају се како да приказују речи где је више деце позвано. Фацијалном експресијом и покретима тела одлично су дочаравала прочитано. Невербална комуникација је и деци са мање самопоуздања пружила прилику да се остваре.
- Развој заједништва. Деца су у овом кратком времену показала интересовање да слушају приче друге деце и у фази приповедања и у фази одигравања.
- Посебно сам евидентирала велики утицај хеликоптер технике на развој дечје свесности о вези између изговорене и написане речи и касније одигране речи. Често су проверавала да ли је и где је нека реч написана-упирући прстом у свеску.

ЕВАЛУАЦИЈА

ДОБИТ ЗА ДЕТЕ:

- развој дечје комуникације у свим аспектима: слушање, причање и литература
- подстиче позитивне односе на релацији дете-дете
- позитиван подстицај на физички развој кроз „одигравање“
- развија осећање самопотврђивања, јер се респектује глас детета
- деца су мотивисана за литерарне активности тако да сама настављају активност кроз узимања и „записивања“ прича родитеља или друге деце, илуструју их, и расте свесност о писаном језику
- развија се дечја способност одигравања
- развија се емпатија кроз одигравање туђих прича
- развија се дечја имагинација и креативна употреба језика

ЕВАЛУАЦИЈА

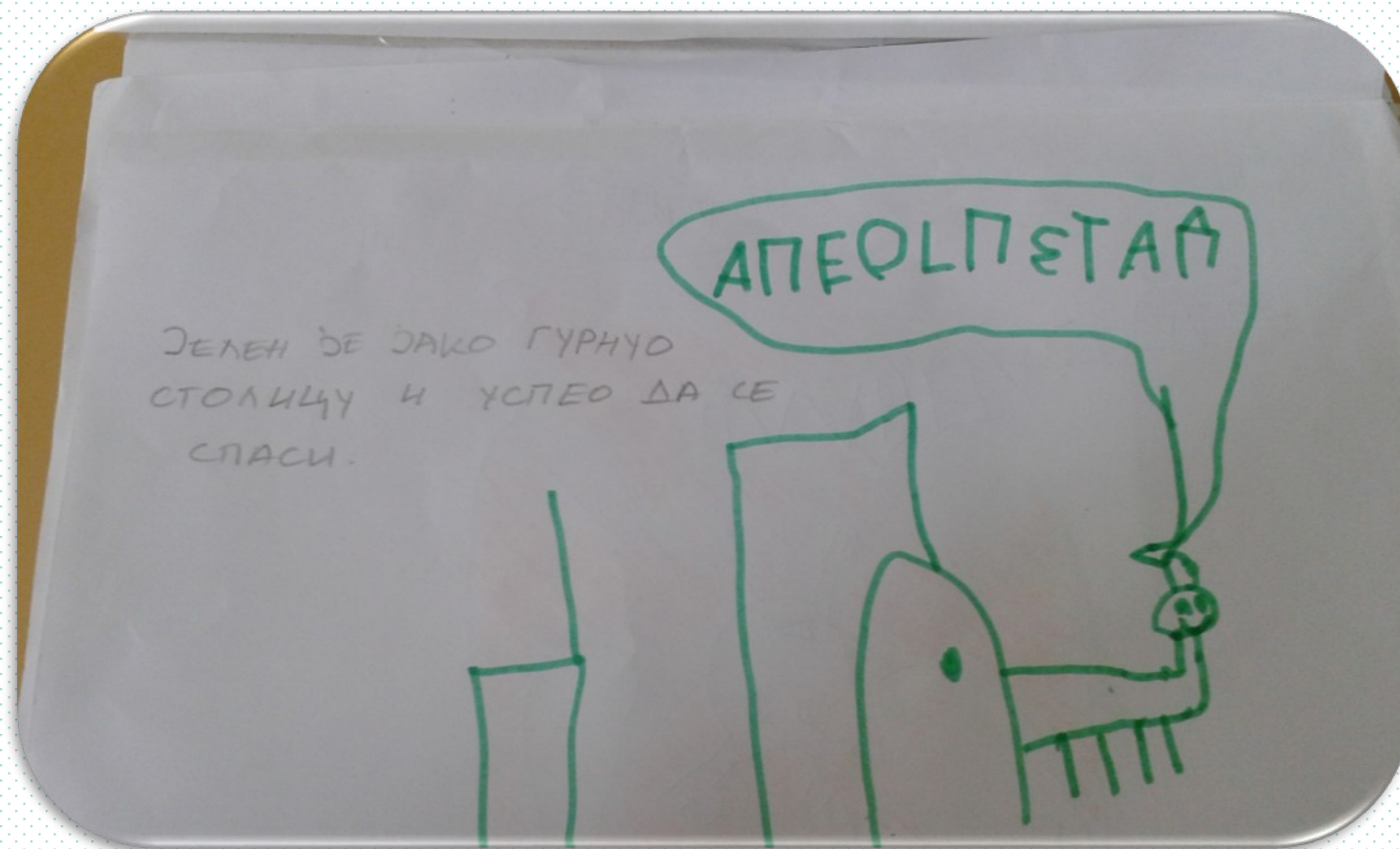
ДОБИТ ЗА РОДИТЕЉА:

- сазнаје на ненаметљив начин шта дете мисли и осећа
- квалитетно и креативно проведено време са дететом
- позитиван утицај на дечје самопоузданје, јер оно учи родитеља
- омогућава континуирано прећење дечјег развоја.

ЕВАЛУАЦИЈА

ДОБИТ ЗА РОДИТЕЉА:

ИЛУСТРАЦИЈА И ЗАПИСИВАЊЕ ПРИЧЕ - ЗАЈЕДНИЧКИ РАД РОДИТЕЉА И ДЕТЕТА

ЕВАЛУАЦИЈА

ДОБИТ ЗА ВАСПИТАЧА:

- васпитачу пружа повратне информације и запажања како деца напредују у говору и комуникацији
- омогућава приступ детету као јединственој индивидуи (васпитач сазнаје шта дете мисли, осећа, уочава сличности и разлике између деце)
- подстиче позитивне односе на релацији васпитач-дете
- васпитач учи како да слуша и прати вођство деце
- омогућава планирање на дужи рок
- унапређена сарадња са родитељима

ПЛАНОВИ ЗА НАРЕДНУ РАДНУ ГОДИНУ:

- Због годишњег одмора васпитача и одсуства деце током лета направили смо паузу у раду.
- Планирам да током ове радне године уредно бележимо и одигравамо наше хеликоптер приче и уобличимо их у илустровану књигу, која ће бити дивна успомена, али и подстицај будућим школарцима да и када оду из вртића негују своју особитост и креативност.
- У циљу евиденције планирам месечну и семестралну попуну упитника да бих имала потпуни преглед за дечји портфолио и могућност документованог приказа родитељима о аспектима развоја њихове деце.
- Планирам и упознавање деце са новом драмском техником одигравања прича која се зове „**Вуш**“.

ХВАЛА НА ПАЖЊИ